



Valtioneuvoston ohjesääntö (VNOS) –sanasto

23.9.2005

Tähän sanastoon on koottu käsitteitä ja termejä (suomi–englanti), jotka esiintyvät säädöksissä **Laki valtioneuvostosta** (175/2003) ja **Valtioneuvoston ohjesääntö** (262/2003). Englanninkieliset vastineet on poimittu luotettavista lähteistä, jotka on lueteltu sanaston lopussa. Määritelmien, esimerkkien jne. numeroinnit viittaavat vaihtoehtoihin vastineisiin. Kaikki kommentit ovat tervetulleita; yhteystiedot ovat sanaston lopussa.

Huom.

Tämä sanasto liittyy kiinteästi seuraaviin säädöksiin:

- **Laki valtioneuvostosta** 175/2003
(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030175>)
- **Valtioneuvoston ohjesääntö** 262/2003
(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030262>)

sekä niiden käännöksiin.

Ajantasaisia ja uudempia termivastineita voi etsiä **Lainsäädäntösanastosta** (<http://www.finlex.fi/data/muut/saadkaan/laki.pdf>) tai neuvoa voi kysyä oikeusministeriöstä (law.translations (ät) om.fi) tai kielipalvelun neuvonnasta (kielipalvelu (ät) vnk.fi).

alistaa

en to refer

Definitions: to submit a question or controversy for determination [Rossini]
to pass a problem on to someone else to decide [Dictionary of Law]
Esim. **alistaa** neuvoston päätettäväksi [TIS-termipankki]
Example. **to refer** the decision to the Council [TIS-termipankki]
Huom. ks. **siirtää**
Lähde: TIS-termipankki; Rossini

alistusasia

en referred case; referred matter

submitted matter; matter to be submitted
Esim. Yleisistunnolle ei kuitenkaan saa siirtää valitus- tai **alistusasiaa** [VNL 175/2003: §14].
Example: Appeals or **referred cases** must not be submitted to the plenary session, however.
Lähde: Henkilölähde



asettaa (komitea, valtuuskunta)

en to appoint sb to do sth

Example: A committee was appointed to consider the plans [Longman].

Huom. ks. myös **nimittää**

Lähde: Longman

erivapaus (1) (virkaan; VNOS 262/2003: §5)

en dispensation (for an official post)

Definition: **dispensation** – special permission to do something which is normally not allowed or is against the law [Dictionary of Law]

Lähde: Dictionary of Law

erivapaus (2)

en release (of obligations)

Definition: the extinguishment of rights, claims or obligations usually accomplished by means of a writing (a release) signed by the party (claimant) and delivered to the party released [Rossini]

Lähde: TIS-termipankki

eroamisikä

en retirement age; age of retirement

Määritelmä: ikä, jonka saavuttaneen henkilön virkasuhde päättyy ilman irtisanomista

Lähde: Työmarkkinasanasto-108

esittely tasavallan presidentille

en presidential session

Lähde: VNS-23

esitys; ratkaisuehdotus (1)

en proposal

Definition: suggestion, thing suggested (to make a **proposal**; to put forward a **proposal**) [Dictionary of Law]

Esim. talousarvioesitys = **budget proposal** [Budjettisanasto]

Lähde: Dictionary of Law; Henkilölähde; Budjettisanasto

esitys; ratkaisuehdotus (2)

en opinion

Esim. julkisasiamiehen **ratkaisuehdotus**

Example: **opinion** of the Advocate-General

Huom. ks. **kanta**

Lähde: TIS-termipankki

(Euroopan unionin) perussopimus



en **basic treaty**

Lähde: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/fi/treaties/index.htm>; TIS-termipankki

hallinnonala

en **administrative sector**

purview (within/outside the **purview** of sb/sth)

Definition 1: within or outside the limits of someone's job, activity or knowledge (This matter comes within the **purview** of the Department of Health) [Longman].

Definition 2: general scope of an Act of Parliament [Dictionary of Law]

Lähde: Dictionary of Law; Longman; Henkilölähde

hallintoelin

en **governing body**

administrative body

Määritelmä: (1.) "**governing body**" –vastineen käännös yhteyden mukaan: hallintoneuvosto, yhtiön tm. yhteisön korkein hallintoelin, johtoeelin: esim. järjestön johtaelimet; joidenkin elinten hallintoneuvosto (esim. ILO) [TIS-termipankki]

Lähde: TIS-termipankki; löytyy netistä luotettavista brittiläisistä ja YK:n lähteistä

harkinnanvarainen

en **discretionary**

Definition: which can be done if someone wants

Example: **discretionary** powers – powers which the minister could use if he thought he should do so

Huom. ks. **ratkaisovalta**, **harkintavalta**

Lähde: Dictionary of Law

henkilöstöhallinto

en **personnel management** (tätä käytetty VNOS-käännöksessä)

human resources administration

Määritelmä: henkilöstöä koskevat hallinnolliset toimet [Työmarkkinasanasto-7]

Lähde: 1. TIS-termipankki
2. Työmarkkinasanasto-7

hoitaa tehtäviä

en **to attend to one's duties**

to discharge duties [Longman]

to perform tasks (XX **performs** the following **tasks**) [Henkilölähde]

Esim. Ministeriö jakautuu... toimintayksiköihin ministeriön **tehtävien** tarkoituksenmukaiseksi **hoitamiseksi**. [VNL 175/2003: §7]

Examples: (1.) Ministries are divided into... operating units in order to **attend to** the ministry's **duties** in an appropriate manner.
(2.) to **discharge** your duties/responsibilities/obligations etc. (The trustees failed to **discharge** their duties properly). [Longman]



Lähde: VNL 175/2003; Longman; Henkilölähde

hyvityssakko

en compensatory fine

Definition: compensatory is that which makes up for past imbalance or loss [Rossini]

Lähde: Emire

ilmoitus

en announcement

Esim. pääministerin **ilmoitus** = Prime Minister's **announcement**

Huom. ks. **kirjallinen ilmoitus**

Lähde: VNS-121

irtisanominen (virkamiehen)

en termination with notice

Lähde: Emire; Työmarkkinasanasto-99

johtaa

en to direct

Huom. vrt. **ohjata**

Lähde: Henkilölähde

johtamiskokemus

en management experience

leadership experience

Example: ...modernisation agency to identify and promote **good leadership behaviour** and develop **management skills** in the NHS. [Guardian Glossary]

Huom. "Leadership" viittaa enemmän henkisiin kykyihin (johtajuuteen), kun taas "management" korostaa enemmän organisatorisia kykyjä. Ero on kuitenkin pieni.

Lähde: Guardian Glossary; löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

johtamistaito

en leadership skills

management skills

Example: ...modernisation agency to identify and promote **good leadership behaviour** and develop **management skills** in the NHS. [Guardian Glossary]

Huom. "Leadership" viittaa enemmän henkisiin kykyihin (johtajuuteen), kun taas "management" korostaa enemmän organisatorisia kykyjä. Ero on kuitenkin pieni. Ks. myös **käytännössä osoitettu**.

Lähde: Guardian Glossary; löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

johtua

en to derive from



to arise from

Definition 1: to come from (this law **derives from** or **is derived from** the former Roman law of property) [Dictionary of Law]

Definition 2: to happen, to come as a result (the problem **arises from** the difficulty in understanding the VAT) [Dictionary of Law]

Esim. ...ja muut sitoumukset samoin kuin niistä **johtuvat** oikeudet ja velvoitteet uuden toimialajaon mukaiselle ministeriölle. [VNL 175/2003: §11]

Example: ...and other commitments made by a ministry, including the rights and obligations **arising** (tai: **deriving**) from them.

Lähde: Dictionary of Law; Henkilölähde; VNL 175/2003

kannanotto

en statement

Huom. Tätä vastinetta käytetty VNOS- ja VNL-käännöksissä. Ero käsitteiden "**kannanotto**", "**kanta**" ja "**lausunto**" välillä on tulkinnanvarainen. Niistä kaikista käytetään esim. vastinetta "**opinion**". Koska kaikkia kolmea esiintyy VNOS- ja VNL-säädöksissä, käytimme niistä tässä sanastossa annettuja vastineita.

Ks. **kanta** ja **lausunto**

Lähde: Eurodicautom, TIS-termipankki, Henkilölähde

kanta

en opinion

Huom. Tätä vastinetta käytetty VNOS- ja VNL-käännöksissä. Ero käsitteiden "**kannanotto**", "**kanta**" ja "**lausunto**" välillä on tulkinnanvarainen. Niistä kaikista näkyy käytettävän esim. vastinetta "**opinion**". Koska kaikkia kolmea esiintyy VNOS- ja VNL-säädöksissä, käytimme niistä tässä sanastossa annettuja vastineita.

Ks. **esitys**, **ratkaisuehdotus (2)**, **kannanotto** ja **lausunto**

Lähde: Eurodicautom, TIS-termipankki, Henkilölähde

kelpoisuusvaatimus;

pätevyysvaatimus

en required qualification (kelpoisuusvaatimus)
qualification requirements

Lähde: Työmarkkinasanasto-89
TIS-termipankki

kiinteistö

en real property

Definition: land including the air above and the earth below and/or buildings or permanent structures. Also called **real estate** or **realty** [Rossini].

Lähde: Rakli; Rossini



kiinteistövarallisuuden johtaminen;

kiinteistösijoitusjohtaminen;

kiinteistöomaisuudenhoito

en real estate asset management

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

kirjallinen ilmoitus

en written announcement

Huom. vrt. **ilmoitus**

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

kokonaismaanpuolustus

total national defence

Lähde: Puolustusministeriö 5/2005

kuulua (jonkin hallinnonalaan tai tehtäviin)

en to fall within the xx's purview (or administrative sector)

to fall in the purview (or administrative sector) of ...

Lähde: Henkilölähde

käsitellä (1)

en to consider

Definition: to think seriously about something [Dictionary of Law]

Esim. Asian **käsittelee** se ministeriö, jonka toimialaan se pääosaltaan kuuluu [VNOS 262/2003; § 10].

Example: Each matter shall be **considered** by the ministry within whose mandate the matter for the most part belongs.

Lähde: Dictionary of Law; löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

käsitellä (2) (hallintoasioita, valitusasioita)

en to process applications

to deal with administrative matters/appeals/complaints

Lähde: Henkilölähde

käsitellä (3) (riita)

en to deal with a dispute

Lähde: TIS-termipankki

käsitellä (4)

en to handle

Esim. Valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen veloitteen **käsittelee** se ministeriö, jonka toimialaan... [VNOS 262/2003: § 8]



Example: Treaties and other international obligations are **handled** by the ministry within whose mandate...

Lähde: Henkilölähde; löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

käsitellä (5)

en to deliberate

Definition: to consider or to discuss a problem

Example: The committee **deliberated** for several hours before reaching a decision.

Huom. subst. **deliberation(s)** (usein monikossa) = discussions (the result of the committee's **deliberations** was passed to the newspapers)

Lähde: Dictionary of Law

käsitellä valmistelevasti

en to prepare in committee

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

käsiteltävä asia

en matter in hand

Lähde: Henkilölähde

käsittely

en consideration
deliberation

Esim. 1: Pääministeri huolehtii Euroopan unionissa päätettävien asioiden valmistelun ja **käsittelyn** yhteensovittamisesta valtioneuvostossa [VNL 175/2003: 3 §].

Example 1: The Prime Minister coordinates the Government's preparation and **consideration** of matters decided by the European Union.

Esim. 2: yleisölle avoin **käsittely**; julkinen **käsittely** [TIS-termipankki]

Example 2: **deliberations** open to the public; public **deliberation** [TIS-termipankki]

Lähde: TIS-termipankki; Henkilölähde

käytännössä osoitettu

en proven

Konteksti: **käytännössä osoitettu** johtamistaito

Context: **proven** leadership skills

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

lainkäyttöelin

en judicial body

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

laintarkastus

en legal revision



revision of legislative drafts/drafting

Lähde: Henkilölähde

Laki valtioneuvostosta 175/2003

en Government Act

lausunto

en opinion

Huom. Tätä vastinetta on käytetty VNOS- ja VNL-käännöksissä. Ero käsitteiden ”**kannanotto**”, ”**kanta**” ja ”**lausunto**” välillä on tulkinnanvarainen. Niistä kaikista näkyy käytettävän esim. vastinetta ”**opinion**”. Koska kaikkia kolmea esiintyy VNOS- ja VNL-säädöksissä, käytimme niistä tässä sanastossa annettuja vastineita.

Ks. **esitys, ratkaisuehdotus (2), kanta, kannanotto**

Lähde: Eurodicautom, TIS-termipankki, Henkilölähde

luopua (takautumisoikeudesta)

en to relinquish

Definition: to let go of something, usually with regret; relinquishment is the giving up, abandoning or surrender of something [Rossini]

Esim. A: **luopuminen** toimivallasta [TIS-termipankki]

Example A: **relinquishment** of jurisdiction [TIS-termipankki]

Example B: Since the board disapproved her argument, she **relinquished** the point and concentrated on another [Rossini].

Lähde: Rossini; TIS-termipankki

luottamustoimi

en position of trust

Definition: job where the employee is trusted with money or confidential documents etc.

Lähde: Dictionary of Law

luovuttaa

en to dispose of

Definitions: 1. to alienate property. The power to **dispose of** property is the power to give, sell, convey, bequeath (by testamentary disposition) or otherwise determine the ownership of property. **Disposition** is the transfer of property [Rossini].

2. to get rid of, to sell cheaply (to **dispose of** one's business). **Disposition** is an act of passing property (land or goods) to another person, especially in a will [Dictionary of Law]

Lähde: Rossini; Dictionary of Law



lykätä

en to postpone
to defer

Definition 2: to put back to a later date, to postpone [Dictionary of Law]

Example 2: to **defer** judgment; the decision has been **deferred** until the next meeting
[Dictionary of Law]

Huom. substantiivi: **deferral** [TIS-termipankki]

Lähde: Henkilölähde; Dictionary of Law; TIS-termipankki

maksaa laina takaisin

en to repay a loan

Lähde: Longman

monijäseninen tuomioistuin

en collegial court

Esim. ...asia päätetään äänestämällä noudattaen samaa menettelyä kuin
monijäsenisessä tuomioistuimessa [VNL 175/2003: §17]

Example: ...the matter will be decided by vote, following the same procedure as in a **collegial court**.

Huom. **collegial court** ei viittaa mihinkään spesifiseen toimielimeen, vaan siihen, että joskus tuomioistuimessa asioista päättää yksi tuomari, mutta tässä tapauksessa heitä siis on monta.

Lähde: Henkilölähde

mukainen; olla jkn mukainen

en to accord with something

Definition: to match or agree with something

Example: The punishment **accorded with** the current code of discipline.

Lähde: Longman

määrätä (tehtävään)

en to designate sb for a duty; to designate sb to do sth

Definition: to choose someone or something for a particular job or purpose (Funds were **designated** for projects in low-income areas; She has been **designated** to take over the position of treasurer.) [Longman]

Esim. Valtioneuvoston yleisistunnon esittelijöinä toimivat tasavallan presidentin ja valtioneuvoston yleisistunnon nimittämät ministeriön virkamiehet sekä valtioneuvoston **määräämät** esittelijät [VNL 175/2003: §13].

Example: Civil servants of ministries appointed by the President of the Republic and by the Government plenary session and rapporteurs **designated** by the Government may act as rapporteurs in Government plenary sessions.

Lähde: VNL 175/2003; Longman



nimittämiskirja

en letter of appointment

Definition: letter in which someone is appointed to a job [Dictionary of Law]

Lähde: Dictionary of Law; Työmarkkinasanasto-90

nimittämis(toimi)valta

en power to appoint; power of appointment

Huom. Tämän vastineen kanssa on oltava hiukan varovainen, sillä ”**power of appointment**” = power given to one person (such as a trustee) to dispose of property belonging to another. [Dictionary of Law]

Lähde: Henkilölähde

nimittää

en (eliniäksi) to appoint (for life)

(asiantuntija) to appoint (an expert)

(puheenjohtajaksi) to appoint (as chairman)

Examples: officials **appointed** by the government; he’s been **appointed** to the Supreme Court;

he was **appointed** as chairman [Longman]

Huom. ks. myös **asettaa**

Lähde: Eurodicautom; Longman

ohjata (toimintaa)

en to steer

Huom. ks. **johtaa**

Lähde: Henkilölähde

oikeusturva

en legal protection

legal security

due process

Esim. 2. taata yksilölle **oikeusturva**

Example 2: to guarantee **legal security** for the individual

Määritelmä 3: oikeusturva; oikea menettely; puolueeton oikeudenkäynti

Definition 3: rule that the forms of law must be followed correctly [Dictionary of Law]

Huom. ks. myös **oikeusvarmuus**

Lähde: TIS-termipankki

TIS-termipankki

TIS-termipankki; Dictionary of Law

oikeusvarmuus

en legal certainty; certainty of law



- Määritelmä:** Yhteisön oikeudessa **oikeusvarmuuden** periaate merkitsee oikeusjärjestyksen ennakoitavuutta ja pysyvyyttä. Siitä ei ole määrätty primaarioikeudessa, vaan se perustuu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. **Oikeusvarmuus** toteutuu seuraavien, yksityiskohtaisempien periaatteiden kautta: taannehtivien oikeusvaikutusten kielto, oikeutettujen odotusten suoja, saavutettujen etujen suoja, määräaikojen laskeminen ja ymmärrettävän kielen vaatimus. [TIS-termipankki]
- Definition:** Involves two issues: how far the law should be, and how far the law is, **certain** (see definition below). The need for **certainty** varies from one branch of law to another. For reasons of business convenience or security of rights in property, rigid rules are frequently necessary. In matrimonial and personal relations, decisions must have regard to the particular circumstances of different persons in situations. In substantive criminal law there is need for considerable **certainty** so that people can know what is punishable and what is not. But it is very plain that no system of law is completely **certain**, for many reasons. Frequently the principle or rule laid down is uncertain, unclear or ambiguous by reason of drafting or verbal uncertainty. [TIS-termipankki]
- Definition of certain:**
Ascertained; precise; identified; definite; clearly known; unambiguous; or, in law, capable of being identified or made known, without liability to mistake or ambiguity, from data already given. Free from doubt [Black's Law Dictionary].
- Huom.** ks. myös **oikeusturva**
- Lähde:** TIS-termipankki

olla vireillä

en to pend

- Esim.** Samoin siirtyvät **vireillä olevat** asiat sekä ministeriön tekemät sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin...[VNL 175/2003: §11]
- Example:** Similarly, **matters pending** and agreements and other commitments made by a ministry...
- Huom.** "**panna vireille**" (oikeusriita tai hallintoasia) = "**to initiate**" (legal or administrative) proceedings [Henkilölähde]; "**to commence**" an investigation [Henkilölähde; TIS-termipankki]
- Lähde:** VNL 175/2003; Henkilölähde; TIS-termipankki

palauttamismenettely

en return procedures (usein monikossa)

- Konteksti:** maahanmuuttopolitiikka
- Lähde:** Sisäasiainministeriö, 4/2005

palvelussuhde

en employment relationship
service relationship

- Lähde:** Työmarkkinasanasto-46



Emire

perusteet

en grounds

Definition: basic reasons (Does he have good **grounds** for complaint? There are no **grounds** on which we can be sued) [Dictionary of Law].

Esim. Ministeriön asetuksen antamisesta päättää ministeri. Ratkaisuvallan siirron perusteista säädetään valtioneuvoston asetuksella [VNL 175/2003: §15]

Example: Ministers take decisions on decrees to be issued by their ministries. Provisions concerning **grounds** for transfer of the discretionary powers are issued by Government decree.

Lähde: VNL 175/2003; Henkilölähde

pidättää, pitää (ratkaisuvallalta)

en to retain (discretionary powers)

Esim. pitää virallisessa valvonnassa

Example: to **retain** under official supervision

Lähde: TIS-termipankki; Henkilölähde

puoltaa

en to support

Esim. ...asiat, joissa valtioneuvoston raha-asiaivaliokunta ei **puolla** ministeriön ehdottamaa ratkaisua eikä ministeri luovu siitä;... [VNOS 262/2003: §8]

Example: ...matters in which the Cabinet Finance Committee does not **support** the decision proposed by a ministry and the ministry persists;...

Lähde: VNOS 262/2003

pöytäkirjanpitäjä

en keeper of the minutes

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä

päätöksentekojärjestys;

päätöksentekomenettely

en decision-making procedure

Esim. **Päätöksentekojärjestys** ministeriössä [VNL 175/2003: §25]

Example: **Decision-making procedure** in the ministries

Lähde: VNL; TIS-termipankki

päätös

en decision

Definition: making up one's mind to do something [Dictionary of Law]

Examples: A) to come to a **decision**; to reach a **decision** [Dictionary of Law]

B) to take a **decision** (= make an important decision, especially after considering



carefully); a **decision on/about** something; a **decision to do something**
[Longman]

Lähde: TIS-termipankki; Dictionary of Law; Longman

päätösvalta

en power of decision
decision-making power
power to decide

Huom. ks. **ratkaisovalta**, **harkintavalta**

Lähde: Eurodicautom; Henkilölähde
TIS-termipankki
Henkilölähde

päätösvaltainen; olla päätösvaltainen

en to have a quorum

Definition: to have enough people present for a meeting to go ahead [Dictionary of Law];
a **quorum** = minimum number of people who have to be present at a meeting to
make it valid [Dictionary of Law]

Examples: Do we have a **quorum**?; The meeting was adjourned since there was no **quorum**
[Dictionary of Law].

Lähde: TIS-termipankki; Dictionary of Law

ratkaista

en to take a decision (on matters); to decide
to resolve

Esim. 1: Ministeriössä asiat **ratkaistaan** esittelystä, jollei... [VNL 175/2003: §25]

Example 1: In the ministries, **decisions on matters are taken** following presentation of the
matter in question, unless...

Esim. 2: ristiriita (...) tulisi **ratkaista** kohtuuden mukaan ja kaikkien asianhaarojen valossa

Example 2: the conflict should be **resolved** on the basis of equity and in the light of all the
relevant circumstances

Huom. Ks. lisää esimerkkejä **päätös**-hakusanan kohdalta.

Lähde: VNL 175/2003
TIS-termipankki

ratkaista riita

en to settle a dispute

Example: He met with Kreeger to try and **settle the dispute over** his contract [Longman].

Lähde: TIS-termipankki; Longman

ratkaisuehdotus

en proposal

Huom. Ks. **tehdä ratkaisuehdotus** ja **esitys**; **ratkaisuehdotus (1)**.



Lähde: TIS-termipankki, Henkilölähde

ratkaisuvalta; harkintavaltta

en discretionary power(s)

Definition: **discretionary powers** – powers which the minister could use if he thought he should do so

Huom. Ks. **harkinnanvarainen** ja **päätösvalta**.

Lähde: Dictionary of Law; TIS-termipankki; Henkilölähde

Saamelaiskäräjät

en Saami Parliament

Huom. "Saami" on tällä hetkellä (6/2005) suositeltu englanninkielinen vastine "saame" sanasta.

Lähde: Saamelaiskäräjien kääntäjät [www.samediggi.fi]

salassapitoaika

en secrecy period

Lähde: löytyy luotettavista brittiläisistä lähteistä netistä

siirtää

en to refer

to submit

to delegate

Definitions: **to delegate** – to transfer a duty or power to someone else. One may delegate the power to act on one's behalf to a representative, and one may delegate one's obligations or duties under civil law [Rossini];

to delegate – to pass authority or responsibility to someone else [Dictionary of Law];

to submit – to put something forward to be examined (to submit a proposal to the committee) [Dictionary of Law]

Huom. ks. **alistaa**

Lähde: Rossini; Dictionary of Law

sijaistaa

en to deputise for

to stand in for

Esim. Valtioneuvosto määrää pääministerin **sijaiseksi** sekä muun ministerin **sijaiseksi** toisen valtioneuvoston jäsenen sen varalta, ettei pääministeri tai muu ministeri voi tilapäisen esteen takia hoitaa tehtäviään. Pääministerin **sijaisuudesta** on muutoin voimassa, mitä siitä perustuslaissa säädetään [VNL 175/2003: §5].

Example: The Government appoints the ministers who will **stand in for** the Prime Minister and for other ministers when they are temporarily prevented from attending to their



duties. What is provided in the Constitution otherwise applies to the minister **deputising for** the Prime Minister.

Lähde: VNL 175/2003; Henkilölähde

sisärajatarkastus

en **checks at internal borders**

Lähde: Sisäasiainministeriö; TIS-termipankki

sitoumus

en **commitment**

Definition: **commitments** = obligations, things which have to be done [Dictionary of Law]

Esim. Samoin siirtyvät vireillä olevat asiat sekä ministeriön tekemät sopimukset ja muut **sitoumukset** samoin kuin...[VNL 175/2003: §11]

Example: Similarly, matters pending and agreements and other **commitments** made by a ministry...

Lähde: VNL 175/2003; Dictionary of Law

sotilaskäskyasia

en **matter of military command**

Esim. Presidentti päättää **sotilaskäskyasioista**, sotilaallisista nimitysasioista ja... [VNL 175/2003: §19]

Example: The President takes decisions on **matters of military command**, military appointments and...

Lähde: Pääesikunta

suunnittelupäätös

en **planning decision**

Huom. Tätä vastinetta on käytetty VNOS-käännöksessä.

Lähde: VNOS 262/2003

suuntaviivat

en **guidelines**

Esim. yleiset poliittiset **suuntaviivat**; työllisyyden **suuntaviivat**, työllisyyspolitiikan **suuntaviivat**

Examples: general political **guidelines**, employment **guidelines**

Lähde: TIS-termipankki

syRJäisyyskerroin

en **remoteness coefficient**

Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäasiainministeriö 4/2005

takautumisoikeus;

regressioikeus;



takaisinsaantioikeus;
regressisaaminen

en rights of contribution or recourse; right of recourse

Määritelmä: Takautumis- l. regressioikeudella tarkoitetaan, että "velallisella, joka on maksanut velasta yli oman osuuden tai sitoumuksensa perusteella toisen velan, on oikeus saada kanssavelalliselta tämän osuus".

Definition: "contribution": When two or more persons jointly owe a debt, and one is compelled to pay the whole of it, the others are bound to indemnify him for the payment of their shares; this indemnity is called a contribution.

Lähde: TIS-termipankki

taloudellisesti merkittävä

en of financial significance

Lähde: VNOS 262/2003

tarvittaessa; tarpeen mukaan

en as necessary

Lähde: VNOS 262/2003: §8

tehdä ratkaisuehdotus

en to propose decisions in matters (to be submitted to the President) [VNS-22]

Esim. antaa ehdotus; **tehdä** ehdotus [TIS-termipankki]

Example: to **submit** proposals [TIS-termipankki]

Huom. Ks. **ratkaisuehdotus**.

Lähde: VNS

tehtävä(t)

en duties

Definition: work which a person has to do; official work which you have to do in a job

Huom. Myös: **tasks**

Ks. **velvoite; velvollisuus (2)**.

Lähde: Dictionary of Law

tiedonanto

en statement

Huom. Ks. **valtioneuvoston tiedonanto**

Lähde: Henkilölähde

toimiala

en mandate (tätä käytetty ministeriön toimialasta)
sector
branch
administrative/administration branch



- Definition 1: authority given to a person or group authorising and requiring them to act on behalf of the person giving the authority [Dictionary of Law]
- Definition 2: general area of business (private sector = all companies which are owned by private shareholders, not by the state; public sector = nationalised industries and services) [Dictionary of Law]
- Definition 3: a) section of government (the three **branches** of government are the executive, the legislature and the judiciary);
b) part or separate section (the school welfare service is a **branch** of the county education service) [Dictionary of Law]
- Examples: **branch** of industry; **branch** of activity; administration **branch** [TIS-termipankki]
- Huom. Verbi **to mandate** = to give (a government) the authority to carry out certain policies. [Dictionary of Law]
- Lähde: Dictionary of Law; Henkilölähde; TIS-termipankki

toimintayksikkö

en operating unit

- Esim. Ministeriö jakautuu osastoihin ja tarpeen mukaan muihin **toimintayksiköihin** ministeriön tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. [VNL 175/2003: §7]
- Example: Ministries are divided into departments and as necessary into other **operating units** in order to attend to the ministry's duties in an appropriate manner.
- Lähde: VNL 175/2003

toimituskirja

en document containing a decision

- Huom. Viranomaisen suorittamastaan virkatoimesta yksityiselle henkilölle antama asiakirja; jstakn toimituksesta laadittu asiakirja [Perussanakirja]. Kyseessä ei ole pöytäkirjanote, vaan nimenomaan sen sijasta annettava asiakirja [Henkilölähde]. Vastaavaa käsitettä ei (ilmeisesti) ole kohdekulttuureissa. Toimituskirjasta on Suomen säädösten käännöksissä käytetty erilaisia vastineita, joista tämä selittävä käännös on paras vaihtoehto.
- Lähde: Henkilölähde

toimivallanjako (1)

en separation of powers

- Lähde: Löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä.

toimivallan jakautuminen; toimivallanjako (2); toimivallan jakaminen

en conferring of powers

delegation of powers

- Lähde: TIS-termipankki



toimivalta

en jurisdiction
authority

Definition 1: legal power over someone or something [Dictionary of Law]

Definition 2: official power given to someone to do something [Dictionary of Law]

Lähde: Dictionary of Law; TIS-termipankki
Dictionary of Law

tulostavoite

en performance target

Lähde: Budjettisanasto-191

tuomita sakko; määrätä sakko

en to impose a fine

Definition: to ask someone to pay a fine; to put a tax or a duty on goods [Dictionary of Law]

Example 1: The court **imposed a fine** of £100 [Dictionary of Law].

Esim.2: **määrätä** aiheellisen suuruisen **sakko** [TIS-termipankki]

Example 2: to **impose fines** of an appropriate size [TIS-termipankki]

Lähde: Rikoslaki 39/1889; Dictionary of Law; TIS-termipankki

työnjako

en division of duties

Lähde: löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä; Henkilölähde

vahvistaa (esim. tilinpäätös)

en to approve (the accounts/the financial statement)

Lähde: Henkilölähde

vakaushjelma

en stability programme

Lähde: Eurodicautom; TIS-termipankki

valmisteluelin

en preparatory body; preparatory committee

Lähde: Henkilölähde

valtioneuvoston istunto

en government session

Lähde: VNS-21

valtioneuvoston kirjelmä

en communication of the government plenary session

Lähde: VNS-113



Valtioneuvoston ohjesääntö 262/2003

en Government Rules of Procedure

valtioneuvoston selonteko

en government report

Lähde: VNS-112

valtioneuvoston tiedonanto

en government statement

Lähde: VNS-110

valtiantakaus

en state security

Määritelmä: **Valtiantakauksella** tarkoitetaan sitoutumista vastuuseen toisen velasta ja valtiantakuulla sitoutumista korvaamaan tietystä toiminnasta aiheutuvat tappiot tai menetykset (perustuslakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaiset perustelut).

Konteksti: **Valtiantakaus** ja valtiantakuu voidaan antaa eduskunnan suostumuksen nojalla.

Context: A **state security** and a state guarantee may be given on the basis of the consent of the Parliament.

Lähde: Perustuslaki 82 §; Valtiokonttori

valtiantakuu

en state guarantee

Määritelmä: Valtiantakauksella tarkoitetaan sitoutumista vastuuseen toisen velasta ja **valtiantakuulla** sitoutumista korvaamaan tietystä toiminnasta aiheutuvat tappiot tai menetykset. (perustuslakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteluista).

Konteksti: Valtiantakaus ja **valtiantakuu** voidaan antaa eduskunnan suostumuksen nojalla.

Context: A state security and a **state guarantee** may be given on the basis of the consent of the Parliament.

Lähde: Valtiokonttori

valvoa

en to monitor

Esim. Pääministeri **valvoo** hallitusohjelman toimeenpanoa... [VNL 175/2003: §3]

Example: The Prime Minister **monitors** the implementation of the Government Programme...

Definition: to observe systematically for the purpose of checking compliance with some rule, or for keeping track of quality or content. ...It is a common mistake to believe that to control (to have control is to exercise dominance over a person or thing) is the equivalent of to **monitor** (things) or to **supervise** (persons)...

Lähde: Rossini



valtiosopimus

en **treaty**

Lähde: TIS-termipankki; ulkoasiainministeriö

varmentaa (nimikirjoituksella)

en **to countersign**

Definition: to sign a document which has already been signed by someone else

Lähde: Dictionary of Law

varmentaja

en **countersignatory**

Lähde: Longman

vastuositoumukset

en **contingent liabilities**

Lähde: TIS-termipankki; Rossini

velvoite; velvollisuus

en **obligation**

obligations, duties

Esim. 1: Valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen **velvoitteen** käsittelee se ministeriö, jonka toimialaan sopimus tai velvoite sisällöltään kuuluu. [VNOS 262/2003: §8]

Example 1: Treaties and other international **obligations** are handled by the ministry within whose mandate the treaty or **obligation** falls on the basis of its content. [VNOS 262/2003: §8]

Huom. These words are often used interchangeably. An **obligation** is what a party (the promisor) agrees to do. In creating an obligation, the verb “shall” is used. One does not say a party is “obliged” to do something, but one could say a party is required to do something, or shall do something, shall be responsible for something, shall have the duty to do or make something. The word **duty** is broader, and is preferred for tort and other contexts since it applies to something one must do, not necessarily because one has agreed to do it but because the duty arose out of a relationship (e.g. duty of care, duty to disclose) [Rossini].

Ks. **tehtävä(t)**

Lähde: Rossini

virastot ja laitokset

en **agencies and public bodies**

Lähde: brittihallinnon sivustot

virka

en **public office; public post; public position; government post**

Lähde: Työmarkkinasanasto-51



virkaehtosopimus

en public-service collective agreement
collective agreement for public servants

Lähde: Emire
Työmarkkinasanasto-154

virkamies

en public servant
government employee
civil servant

Lähde: Työmarkkinasanasto-70; Emire
Työmarkkinasanasto-70
löytyy netistä luotettavista brittiläisistä lähteistä; Työmarkkinasanasto-70

virkasuhde

en public-service employment relationship
public-service relationship
public-service position

Lähde: Työmarkkinasanasto-50

vuokraus; vuokraaminen; vuokralle anto; vuokralle antaminen

en lease; letting on lease; leasing

Selite: Vuokrausta ovat mm. kiinteistölisäus, huoneistovuokraus ja maanvuokraus.
Lähde: Rakli

yhteensovittaminen

en coordination

Esim. A: Pääministeri huolehtii Euroopan unionissa päätettävien asioiden valmistelun ja käsittelyn **yhteensovittamisesta** valtioneuvostossa [VNL 175/2003: §3].

Esim. B: Ulkoasiainministeriö avustaa 1 momentissa tarkoitettujen kansainvälisten asioiden **yhteensovittamisessa**. [VNL 175/2003: § 8]

Example A: The Prime Minister **coordinates** the Government's preparation and consideration of matters decided by the European Union.

Example B: The Ministry for Foreign Affairs assists in the **coordination** of international matters referred to in subsection 1.

Huom. **harmonisation** = yhdenmukaistaminen (EU-termi);

approximation (en) = **rapprochement** (fr-peräinen sana) = jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen (sisämarkkinalainsäädäntö, EU-termi; tätä ei pitäisi enää käyttää, koska se konteksti, jota varten nuo termit aikoinaan kehiteltiin, on Suomessa ohi)

Lähde: Henkilölähde



yhteiskuntapoliittisesti merkittävä

en of public policy importance

Lähde: VNOS 262/2003

yleinen järjestys

en public order

Lähde: TIS-termipankki

yleiset asiat

en general matters

Esim. valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistavat **yleiset asiat**

Example: **general matters** for decision by Government plenary sessions

Lähde: VNOS 262/2003: § 3

yleiset määräykset

en general regulations

Lähde: VNOS 262/2003: § 3

Lähteet

Budjettisanasto

Valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö; 2001

Sanaston nimen yhteydessä näkyvä numero viittaa käsitteen numeroon sanastossa.

<http://www.valter.fi>

Dictionary of Law

Peter Collin Publishing

UK, 2000

Emire

<http://www.eurofound.eu.int/emire/emire.html>

Guardian Glossary

Guardian Unlimited, UK

<http://society.guardian.co.uk/glossary/>

Longman

Longman Dictionary of Contemporary English

Pearson Education Limited

Longman, UK 2003

Rakli

Kiinteistötoiminnan sanasto, 2001

<http://www.rakli.fi/tietopankki/Sanasto.pdf>



Rossini

English as a Legal Language
by Christine Rossini
Kluwer Law International
UK, 1998

TIS-termipankki

<http://tis.consilium.eu.int/utfwebtis/frames/introfsEN.htm>

Työmarkkinasanasto

Valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö; 2005
Sanaston nimen yhteydessä näkyvä numero viittaa käsitteen numeroon sanastossa.

VNL 175/2003

Laki valtioneuvostosta 175/2003
englanninkielinen käännös (English Centre, Riitta Brelih, Taru Virtanen)

VNOS 262/2003

Valtioneuvoston ohjesääntö 262/2003
englanninkielinen käännös (English Centre, Riitta Brelih, Taru Virtanen)

VNS

Valtioneuvoston sanasto
Valtioneuvoston kanslia, 2004
Sanaston nimen yhteydessä näkyvä numero viittaa käsitteen numeroon sanastossa.
<http://www.valter.fi>

Lisätietoja

Valtioneuvoston kanslia
Käännös- ja kielitoimiala
termineuvonta.vnk(a)gov.fi